

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave šte. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
Za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Pregled najnovejših dogodkov.

Romunska bojišča. — Pet rusko-romunskih navalov v dolini Susite krvavo odbili. Nemški polki zavzeli kraj Nanești pri Nemoșoi. — Na ruskem, italijanskem in zapadnem bojišču topovski in patruljni boji. — Razno. — Nabori za letnik 1899. — Nemški državni tajnik dr. Zimmermann na Dunaju.

Avstrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 20. (Kor.) Uradno se razglasi: 20. januarja 1917.
Vzhodno bojišče. — Mackensenova armada: Nemški polki so zavzeli z nasokom kraj Nanești, zapadno Nemoșoi. — Fronta nadvojvode Jožefa: Severno susitske doline so Rusi in Romuni poslali tudi večerj svoje čete v napad. Vseh pet navalov se je izšlo, pri čemer je izgubljen sovražnik poleg težkih kravah žrtve še 400 ujetnikov. Severovzhodno Belborja so bili ruski poizvedovalni oddelki odbiti; pri Valeputni so izvršili naši poizvedovalni oddelki presejalni napad na sovražne poljske straže. — Fronta princa Leopolda Bav.: Nič novega.
Italijansko in jugovzhodno bojišče. — Nobene izpremembe. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 20. (Kor.) Veliki glavni štab, 20. januarja 1917.
Zapadno bojišče. — Pri Wyt-schaete in zapadno La Bassée so bile angleške patrulje, ki so napadale danes ponoči, odbite. Med Dolferjem in rensko-rodanskim prekopom izvršene poizvedovalne akcije vrtimberskih čet so se končale uspešno.
Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Nobenih posebnih dogodkov. Fronta nadvojvode Jožefa: V vzhodnih Karpatih, severno Belborja, so manjši ruski oddelki večkrat brezuspešno napadli naše postojanke. Na eni točki nedoma uspeli sovražnik je bil po boju močno proti moči zopet pregnan. Severno susitske doline so obnovili Romuni na istih točkah kakor dan poprej svoje obupne napade. Petkrat so bili po težkem boju krvavo odbiti. Razven več sto mrtvih, ki leže pred našimi postojankami, je zgubil sovražnik tudi 400 ujetnikov. — Mackensenova armada: Močni snežni zameti in slaba svetloba so ovirala delovanje naše artiljerije. Kljub temu so večerj nemške čete zavzele z nasokom kraj Nanești, ki leži ob Seretu. — Macedonska fronta: Podnevi in ponoči je bilo mirno.
BEROLIN, 20. (Kor.) Veliki glavni štab, 20. jan. 1917., zvečer.
Na zapadni fronti nobenih posebnih dogodkov.
Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 19. (Kor.) Iz glavnega štaba se poroča: Mezopotamska fronta: Vzhodno Kutelamare je sovražnik po večerni topovski pripravi del 16. t. m. trikrat zaporedoma napadel naše postojanke. Vsi napadi so bili odbiti ob težkih izgubah za sovražnika. Dne 19. t. m. so čete naše prostovoljne konjenice napadle neko na potočku se nahajajočo sovražno konjeniško brigado. Sovražnik je imel velike izgube. Vrh tega smo odvzeli nasprotniku tri strojne puške in sestrelili eno angleško letalo. — Kavkaška fronta: Na desnem krilu smo odbili napade, ki jih je izvršila stotinja sovražnika proti našim predstražam.

Doročki na morju.

BEROLIN, 19. (Kor.) Wolffov urad poroča: Eden naših podvodnikov, poveljnik kaplanski poročnik Hartwig, je dne 9. t. m., 60 morskih milj jugovzhodno Malte, potopil s torpednim strelom od lahkih pomorskih sil zavarovano angleško linijsko ladjo »Cornwallis« (14.000 ton).

Sovražna uradna poročila.

Italijansko uradno poročilo.
19. januarja 1917. — Na trentinski fronti je bilo bojno delovanje omejeno tudi večerj. Naša artiljerija je motila sovražna gibanja v ozemlju adriške doline. Na Krasu je sovražna artiljerija koncentrično obstreljevala naše črte ob cesti Opatoselo — Kostanjevica in to zjutraj in popoldne. Naša artiljerija je krepko odgovarjala, zadrla sovražne skupine, ki so poizkušale prodirati proti našim postojankam in jih razpršila. Zvečer je bila akcija zopet popolnoma ustavljena.
Rusko uradno poročilo.
18. januarja 1917. — V Gozdih Karpatih je sovražnik po izstrelitvi 200 granat izvršil napad na višino 10 vrst južno gore Puovi. Naš ogenj ga je pogoltnal na

zaj. — Romunska fronta: Poizkusi sovražnika, da bi prišel proti višinam južno reke Oitoza ofenzivo, so bili preprečeni. Romuni so odbili napad Nencev južno Monte Casimula, Južno Praleje so Romuni obkolili neko sovražno višino. Pri čemer so napravili mnogo ujetnikov in zaplenili 4 strojne puške. Na ostali fronti do Donave, kakor tudi ob Donavi, obojestransko obstreljevanje.

Zadovoljiv položaj na Grškem.

LONDON, 19. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Aten z dne 18. t. m.: Položaj se boljša od dne do dne. Večerj so se pričela pogajanja vlade z entento glede izvedbe v ultimatu navedenih zahtev. Venizelisti so bili večerj izpušeni. Načelnik policije je dal zagotovilo, da se jih ne bo nadlegovalo, kakor so zagrozili nekateri listi. Oficirji mešane vojaške kontrole so prispeli danes v Atene. Nemirni elementi so sprejeli novi položaj brez odpora in se popolnoma vdali v odločitev.

MILAN, 20. (Kor.) Glasom tukajšnjih listov so bili sedaj izpušeni vsi Venizelisti, vstevši voditelje časopisov. Angleški general Phillips in več oficirjev je prispelo v Atene kot kontrolorji, dočim se francoski in ruski kontrolorji še pričakujejo. Glasom lista »Neon Asti« je admiral Bousquier odredil, da se mora francoska garnizija preloziti iz Krfa v Santo Mauro.

Konferenca glede razdelitve moštva Anglije.

LONDON, 19. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Danes zjutraj se je pod predsedstvom ministrskega predsednika Lloydja George vršila važna konferenca, na kateri se je razpravljalo o razdelitvi moštvenega materiala.

Ruski ministri na dopustu.

LONDON, 19. (Kor.) »Times« poroča po »Rječje«, da je dobil ruski minister za vnanje stvari Pokrovski dvomesečen bolniški dopust. Trgovski minister Šakovski je dobil enak dopust.

Zaplamba zlata na Angleskem.

FRANKFURT, 19. (Kor.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Haaga: Angleška vlada bo, kakor pravi nekdo uradno poročilo, posegla po razlastitvi dela razpoložljivih zalog zlata. Vsak lastnik zalog zlata bo moral o tem takoj izročiti vladi vse podatke.

Triumfalni poset cesarske dvojice na Tirolskem.

DUNAJ, 20. (Kor.) Večerni listi poročajo: Cesar in cesarica sta se večerj vrnila s triumfalnega potovanja po Tirolskem na Dunaj. Kakor že javljeno, je cesar dne 14. t. m. z malim spremstvom zapustil Dunaj. Dne 15. t. m. je prispel v stan feldmaršala nadvojvode Evgena, kjer je bil sprejet od feldmaršala Evgena, generala pehote Rotha in fml. Goingergerja. Cesar se je podal z nadvojvodo v glavni stan, kjer se je razpravljalo o vojaškem položaju. Cesar je podelil nadvojvodi ta dan veliki križec reda Marije Terezije. Popoldne je posetil cesar Trident. Tamkaj ga je sprejel gen. polk. Rohr s štabom. Prebivalstvo je vladarja navdušeno pozdravilo. Na Piazza d'armi se je vršilo nadziranje nekega polka. Naslednji dan se je cesar, spremljan od nadvojvode Evgena, odpeljal na Vielgerersko planoto, zibelko njegove vojskovodske slave. Ob vznožju planote v Callianu se je zglasil med drugimi najstarejši oficir deželnih strelcev, brigadirski polkovnik pl. Sloinika. Njega je doletela sreča, da mu je cesar naznanil, da se morajo polki deželnih strelcev, ki so se v številnih bojih tako sijajno obnesli, imenovati odsedaj naprej »polki cesarskih lovecev«. Nato se je nadaljevalo potovanje s samni na planoto k armadnemu zboru, ki mu je poveljeval cesar tekotem sijajni ofenzivi proti Italiji. Po obisku pri zbornem poveljstvu se je podal cesar k divizijskemu poveljstvu cesarskih lovecev. Pri vseh udeležnikih pri tej vojni so ob pogledu zasneženega skalovja in planjav Folgarie oživel spomini na zmagovite boje v maju in juniju 1916. Cesar je sprejel povabilo zastopnikov vseh polkov cesarskih lovecev h kosilu, tekotem katerega je imel divizijski poveljnik, pač najstarejši cesarski lovec, napitnico na Najvišjega vojskovodjo, ki je bila sprejeta z navdušenjem. Cesar je v svojem odgovoru odredil, da se mora odsedaj naprej tudi brigada te divizije imenovati »brigada cesarskih lovecev«. Dne 17. januarja se je podal cesar v Val Sugana. Vožnja po bogato okrašenih pokrajinah je bil pravi zmagoslavni pohod. Tako Italijani kakor Nemci so viharno pozdravljali cesarja. Ob čarobi sinjih visokih gor, pred armadnim zborom nadvojvode Evgen zaprosil Najvišjega vojnega gospoda, naj si sam pripravi veliki križec reda Marije Terezije. Vzpodbudni govor prejšnjega vojskovodje je izvalil silno navdušenje, ki se je še povečalo, ko je cesar ugodil prošnji nadvojvode. Iz Val Sugane se je podal cesar v Avezzano in Trident, kjer so grmele vse utrdbe via-

darju v pozdrav. Naslednjega dne se je podal cesar z avtomobilom v Fleimsko dolino in zvečer v Inmost. Pri nadziranju čet je imel cesar tudi priliko, da je nadziral »Cesarjeveč polk«, ki je prezentiral v sijajnem stanju.

Nabor za letnik 1899.

DUNAJ, 20. (Kor.) Z danes objavljenim proglasom se vpočitujejo črnovojniški obvezanci rojstnega letnika 1899 v svrhu konstatacije njihove sposobnosti za črnovojniško službo z orožjem k naboru. Naborni obvezanci se morajo najdalje do 31. januarja zglasti v občinskem uradu svojega bivališča. Nabore bodo izvršile črnovojniške prebiralne komisije in sicer od 8. do 22. februarja.

Povratek Clam Martinica in Tisze na Dunaj.

DUNAJ, 20. (Kor.) Danes zjutraj so prispeli semkaj na povratku iz Berolina avstrijski ministrski predsednik grof Clam Martinic, ogrski ministrski predsednik grof Tisza, minister Höfer in ogrski pojedelski minister baron Ghillanyi. Z istim vlakom sta prispela na Dunaj tudi nemški državni tajnik dr. pl. Zimmermann in legacijski svetnik pl. Prittwitz.

Prehranjevalna vprašanja.

DUNAJ, 20. (Kor.) Listi poročajo: Ravnateljstvo prehranjevalnega sveta je imelo pretekli terek pod predsedstvom ministra gm. Höferja sejo, na kateri se je razpravljalo in sklepalo o celi vrsti važnih vprašanj. Glavni predmet so tvorile priprave za ustanovitev rezerv za eventualno slabše čase. Skupščina je izvolila nato razne odseke, med njimi komite s sekcijim načelnikom Kellerjem na čelu za dobavo, izrabo in vodstvo nadomestnih hranilnih in krmihih sredstev; komite pod vodstvo barona Friesa za pospeševanje pomladanske setve. Ta komite ima nalogo, da poskrbi za primerno izvedbo setve in da spravi cene v soglasje s posameznimi pridelki. Kmetom se bo zabičalo, da naj ne izrabljajo zemlje v špekulativne svrhe na stroške splošnosti. Nadzorovalne oblasti naj pazijo strogo na to, in naj se od države še nezaplenjeni in za ljudsko prehranjevanje važni produkti zasežejo za državno gospodarstvo. Razpravljalo se je tudi o vprašanju prisilne produkcije in se namerava izvesti pogodna prisilnost. Kmetom se bo sejanje gotovih vrst sadov prepovedalo in dalo tako prednost važnim in nepogrešljivim vrstam žita. Dalje je v razmatranju narčrt, da se izvede za vsa državna živila, torej tudi kavo, sladkor in maščobe, po vsej Avstriji obligatorno rajoniranje. Odlok na politične oblasti prve instance glede naprave vojnih kuhinj je končan in bo razposlan že v najkrajšem času.

Nemški državni tajnik dr. Zimmermann na Dunaju.

DUNAJ, 20. (Privatno.) Iz okolišča državnega tajnika dr. Zimmermanna se poroča: Državni tajnik ni prispel na Dunaj samo v smislu tradicionalnih običajev, ampak predvsem radi tega, ker se je hotel kmalu po svojem imenovanju za ministra za vnanje zadeve predstaviti cesarju in kralju Karlu in posetiti ministra za vnanje stvari grofa Czernina. Smatral je to kot posebno važno vsled dobe, ko odklonitev mirovne ponudbe potom nasprotnikov sili zavezništva, da nadaljujejo skupni boj za obstoj z vso energijo. Da se ta za vse narode tako težki boj konča zmagovito za nas kolikor mogoče kmalu, je treba bolj kakor kdaj poprej skupnega delovanja skupnih sil na vseh poljih. Državni tajnik je trdno prepričan, da se bo v težkem vojnem času tako sijajno preizkušena zveza obeh zvezniških držav v bodoče sklenila še trdneje in da pride iskrenost zveze na polju skupnih gospodarskih interesov vedno bolj do izraza.

DUNAJ, 20. (Kor.) Državni tajnik dr. Zimmermann je bil danes skupno z grofom Czerninom sprejet od cesarja v avdienci. Pri tej priložnosti mu je podelil cesar veliki križec Leopoldovega reda. Nato sta oba državnika v ministrstvu za vnanje zadeve nadaljevala posvetovanja.

Angleško vojno posojilo.

ROTTERDAM, 19. (Kor.) »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča iz Londona: Zakladni kancelar Bonar Law je tekotem govoru, ki ga je imel večerj v Glasgowu, zagrozil s prisilnimi odredbami v slučaju neuspeha vojnega posojila.

Nova ladja »Möwe« in njene žrtve.

LYON, 19. (Kor.) »Le progrès de Lyon« poroča iz Rio de Janeiro: Neka nemška ladja tipa »Möwe« je potopila celo vrsto parnikov. Japonski parnik »Hudson Maru«, ki je moral sprejeti na krov posadke potopljenih parnikov, je bil od nemške ladje prisiljen, da ji je sledil do 12. t. m. Šele potem mu je bilo dovoljeno, da je odplul proti Pernambucu, kamor je prispel dne 19. t. m. Pristaniški kapitan v Pernambucu je dobil poročilo, da bo moštvo drugih potopljenih ladij, skupno 141

mož, v kratkem izkrcal parnik »Yarrowdale«. Parnik »Saint Theodore«, ki je bil zaplenjen od nemške ladje, je oborožen. Uporablja se na način, kakor parnik »Appam«.

Dr. Vladov umrl.
SOFIJA, 20. (Kor.) Dr. Vladov, eden voditeljev macedonskega gibanja, je umrl za rakom.

Potopljeni parniki.

LONDON, 19. (Kor.) Španski parnik »Villa« je bil potopljen.
BERN, 19. (Kor.) Ameriški parnik »Borningen« je izkrcal 27 mornarjev potopljenega norveškega parnika »Bergenhus«. Kakor poroča »Progrès de Lyon« iz Madrida, je bilo 28 mornarjev francoskega parnika »Sidney« izkrcanih pri rtiču Finisterre. Kapitan in oba artiljerista parnika sta bila odpravljena v podvodnik.
ROTTERDAM, 20. (Kor.) Večerj je prispelo semkaj 33 mož danskih parnikov »Gerda« in »Chassiemerski« in dva kapitana. Parnika sta bila sredi decembra pri Finisterre potopljena od nekega nemškega podvodnika. Dne 16. decembra je bila »Gerda« od nekega nemškega podvodnika brez številke ustavljena. Ladja je dobila posadko 7 mož in je bila uporabljena nato kot rešilna ladja. Še istega dne je bil ustavljen in potopljen parnik »Chassiemerski«. Posadka je bila spravljena na krov »Gerde«. Nato je šel podvodnik na lov za drugimi ladjami. Naslednja žrtev je bil angleški parnik »Bayhall«, čegar posadka je bila spravljena na krov »Gerde«. Par ur pozneje je doletela ista usoda japonski parnik »Tari Maru«. Nato je dobila »Gerda« ukaz, naj odpluje proti Finisterre. Tamkaj so bile razne posadke izkrcane, nakar je bila »Gerda« sama izven teritorijalnega vodvoja potopljena. V dveh dneh je nemški podvodnik potopil 12 ladij, med njimi norveške in portugalske parnike.

Razne politične vesti.

Kakšno državo zahteva avstrijska armada. Vse del se je nekdo ki je najbrž vojak in obenem sveda Nemec, kajti drugače ne bi bil pisal v »Tagespost«, in je napisal članek, v katerem pripoveduje, kakšno Avstrijo zahteva avstrijska armada. Pravi, s kakim navdušenjem govorijo madžarski vojniki posebno sedaj, po kronanju, o svoji državi, dočim naj bi pa vsi nositelji avstrijske bodočnosti, ki naj nanovo zavarujejo državo otrokom in vnukom, bili obsojeni, da naj gledajo, kako zaledje tako zaledjsko, tako dvorno-vojnovesetniški, kot je le kedaj bilo kako zaledje, čisto zapredeno v zastarele, slabotne in brezkrvne misli, zopet vali Sisi-fovo skalo v hrib, samo zato, da se v kratkem zopet zvali v dolino. Vse, kar se danes čita o načrtih in namenih, je tako majhno in nezadostno, tako smešno v očigled ogromnih svetovnih dogodkov. Zakaj ni Avstriji ne smemo dobiti države? Zakaj si smemo samo na bojišču biti v svesti, da smo enota, dočim pa za nami še vedno vlada blazna mnogoterost neurejene zgodovinske zmede? Pisce zhteva enotnosti, enotne države. Država naj dobi obliko, ki odgovarja duhu, ki je vzrastle na bojišču. »Nikakor ni isto, ni tista Avstrija, ki smo jo zapustili v parlamentu iz leta 1914., in Avstrija, ki je našla sedaj v vojni svojo samozavest. Ona Avstrija je bila v svoje sestavine narezen stremec, državni ustroj, slabo organizirano društvo dežela, čigar sredstva so izsesavali vsi, ki so je pa le malokateri hoteli preskrbovati s potrebami. Avstrija na bojišču pa je jeklena enota, ki se noče več dati zaviti v one cape. Vltava in Donava, In in Mura in Sava, Bodensko jezero in Adria ne nosijo več različnih barv, vse je iste krvi, pobarvano z istim rdečilom, in sinovi njihovih zemlja hočejo imeti v bodoče na enakem ščitni enak grb. Nočemo biti berači poleg sosedov, ki so tako bogati državnega čuta in edinstvenega ponosa, imeti hočemo močno in mogočno državo, ker jo moremo, ker jo moramo imeti, kajti Avstrija mora biti močan steber, ne pa zadrega za srednjo Evropo. Kdor danes zopet predlaga zmašilo in polovičarstvo, kdor za posamezne dele Avstrije zahteva posebne pravice in posebne zakone, kdor zopet hoče mazačiti z obliži, namesto da se uporabi edino sredstvo za trajno okrevanje: anathema est! Avstrijska armada zahteva svojo državo! — Prav krepke, lepe so te besede. Torej le proč s političnim mazačstvom, krpanjem, polovičarstvom in zmašili. Nova Avstrija bodi enota, kot jo zahteva ta posameznik — armada kot taka pač nima niti časa niti snila za politiziranje — samo pozabil je povedati, kako naj se doseže ta enotnost, dasiravno bi bil stvar lahko izrekel prav kratko. V armadi ni nobene razlike, pred sovražnikom imajo vsi enake pravice in enake dolžnosti; torej: popolna enakopravnost vseh avstrijskih narodov, pa bo Avstrija taka država, kot jo zahteva armada na bojišču!

Učenje češkega jezika na Hrvaškem.

V hrvaškem saboru je predložil poslanec Radić interpelacijo, s katero zahteva, naj

se v vse hrvaške srednje šole, posebno pa učiteljske in trgovske, uvede pouk češkega jezika mesto madjarskega. V utemeljevanju je interpelant naglašal gospodarsko važnost poznavanja češkega jezika za Hrvate. Naglašal je, kaj vse so storiili češki kolonisti v belovrški županiji in kako so povzdignili ta kraj. Kako spretni so Čehi v gospodarstvu, se vidi tudi danes, ko jim oblast mora poverjati najvažnejše gospodarske stvari. Kar se tiče madjarskega jezika, je menil interpelant, da se je ta jezik uvel v hrvaške šole iz političnih razlogov, ker se smatra, da so oni nad Hrvati. S tem — je rekel govornik — razburjamo naš narod, a Madjaron dajemo nade, ki se ne izpolnjuje. Med izvajanjem Radića je prišlo do kontroverz med njim in oddelnim predstojnikom dr. m. Tropschem.

Nemci in preuredba Avstrije. Eno jim treba priznati, gospodim v »Nationalverbandu« jako agili so postali, vedno so pokoncu, neutrudni v formuliranju svojih zahtev. Ne dovoljujejo, da bi javnost dobro prebavila kakovo njihovo resolucijo, kak sklep, kak komunikacijo — kajti za petami je že drug sklep z nekoliko izpremenjeno formulacijo. Ali vse so le varijante melodije — muzika pa ostaja ista, vnanjo obliko izpreminjajo po potrebi, jedro ostaja nedotaknjeno. Videz izpreminjajo, ako tako zahteva potreba momenta. Tipičen vzgled takega manevriranja nam daje večerj priobčeni »sklep« s posvetovanjem »Nationalverbandu« pripadajočih poslancev iz alpskih in obdonavskih dežel. Tu ne čitamo nič o nemškem državnem jeziku in o njega uvedbi izvenparlamentarnim putem. (To delo prepustijo raznim Wolfovi). Pač pa naštevajo razne naloge, ki jih bo rešiti na našem jugu monarhi in ki jim naglašajo veliko važnost za državo in za — nemštvo! Tu jih imate! Čev so nastavili drugo, vino pa je ostalo isto! Pamet, logika in pravičnost bi zahtevale, da se kako važno vprašanje v kaki deželi reši tako, da bi bilo na korist skupnosti in prebivalstvu dotične dežele, da se interesi tega prebivalstva v vseh pogledih spravijo v sklad z onimi skupnosti! Ne! Pamet, logika in — pravičnost gospodov iz Nationalverbanda zahtevajo drugače! Tudi v kaki Dalmaciji, kjer je niti ene avtonomne nemške duše, naj se vse stvari rešijo in urede, oziroma, preurede tako, da bo koristno za vse — nemštvo! Pa tudi češko-nemška zveza je zborevala istočasno na Dunaju. Nič se ne motimo, ako menimo, da ta istosčasnost ni bila slučajna, marveč da so gospodje nastopili ločeno, da zahtevajo — isto. Tudi se ne motimo menda, če sodimo, da je tudi »sklep« tega poslednjega zbora vendar nekoliko izpremenil melodijo in tekst, dočim je zahteva ostala prejšnja. Prej so ti gospodje kričali o nemškem državnem jeziku in njega uvedbi izvenparlamentarnim putem, sedaj pa je beseda nekoliko previdejna. Prosim, čitajte! Neobhodna preuredba v Avstriji naj da nemškemu narodu končno vse, kar mu je neobhodno potrebno »za zdrav razvoj«. Ali se vam ne zdi, kakor da vam iz vsake besede zveni klic po nemškem gospodarstvu? Nobene besede je ni, ki bi omenjala drugih narodov v državi! Za njih ne obstaja dejstvo, da so ti drugi narodi tu, da tvorijo celo večino v državi, da so tu neznanke žrtve teh narodov za državo. Tudi ob velikem svetovnem požaru hočejo greti svoj nemško-radikalni lonček! Nekoliko drugačna cev — prejšnje vino! Na prvem gorl omenjenem sestanku so zahtevali, naj vlada pred preuredbo stvari v Avstriji zasliši nemške-alske poslance. Nič nimamo proti temu. Pravico imajo do take zahteve, da-si bi mi lahko pripomnili, da je nemštvo več nego dovolj zastopano v vladi sami. Mi na jugu, ki se zdi tem gospodim sedaj kar naenkrat silno važen, pa nimamo nikogar v kabinetu! Ali ne bi mogli zahtevati s še večjo pravico, da vlada zasliši tudi naše zastopnike, predno se loti reševanja stvari na jugu. Saj smo tudi mi takorekto avstrijski državljani! Vsaj razne fronte govore tako! Kje je naš organ, ki bi mogel staviti tako zahtevo s primernim povdankom? Ali ne kriče vse te nemške izjave po takim organu? Ali si bomo še dolgo mašili ušesa pred govorom dogodkov — morda tako dolgo, da bo... prepozno?!!

Ozračje se čisti!

Epilog k članku v »Straži«.
Pod tem naslovom smo v izdanjih minole sobote in nedelje ponatisnili članek, ki ga je prinesla mariborska »Straža«: Ozračje se čisti! smo vzkliknili z resničnim zadoščenjem: radi izvajani, ki jih vsebuje članek, in z ozirom na list, ki jih je priobčil.

Radi izvajani, ker vsebujejo priznanje in izpoznanje, koliko se je v razdobju par desetletij sem — zares žalostnem razdobju — grešilo v vsem našem javnem življenju: na polju politike na škodo neizogibno potrebne politične organizacije, na škodo obrambne organizacije, na polju sicer čudovito, da, rapidno razvijajoče se gospodarske organizacije, izlasti združ-

nišnja, potem z nesrečnim razmerjem med strankami, in slednjič posebno še po zastrupljenem občevanju med našimi slovenskimi listi!

Vsa polja našega javnega življenja je zasedel oni članek »Straža« v markantnih potezih, s krepko in odkrito besedo in prepričljivo argumentacijo. Brezobzirno, brez ozira na vse občutljivosti oseb in strank, na vso napetost, razdraženost in nezaupljivost, na vseh antagonizem in iz tega izvirajoči fanatičen nasproti politično drugače mislečemu človeku, oziroma stranki, kakor so se v zadnjih desetletjih razvili v našem domačem javnem življenju in je zastrupljali: brez vsakega ozira na vse te momente in elemente je povedal članek z vsega priznanja vrednim pogumom, kolika je škoda, ki jo je naš narod, ki jo je naša skupna stvar trpela vsled takih razmer, ko smo bili nabijali in ubijali drug drugega, a bili slepi za dejstvo, da ubijamo s tem — sebe!

Hvalevredno, vlezaslušno, zares slovenko delo je izvršil mariborski list, da smo ga bili v resnici veseli. Ta naše zadovoljstvo je bilo tem globlje, ker je tako besedo poštenega izpovedanja in svarila izpregovoril ravno list, ki je glasilo stranke, v katere taboru je večina slovenskega naroda in ki je bila — ravno v zavesti te svoje moči in trdne pozicije v narodu — recimo: malo disponirana za ozirom napram drugim, ne pripadajočim jej delom naroda.

»Straža« je razkrila škode, podala je izpoved krivde — vseh, in zaklicala slovenski javnosti, da tako ne smemo dalje, ako nečemo, da bo škoda za ves narod trajala dalje in se večala tako, da postane usodna za vso našo narodno skupnost.

Pred vsem z ozirom na našo politično organizacijo. V največji meri zaslužna je bila že krepka, pogumna izjava, da nobena stranka ni pooblaščenca, nima mandata, da bi govorila v imenu vseh strank, torej vsemu narodu! Da torej potrebujemo mesta, kjer bi se posvetovale naše stranke za skupno delo. Ta izpoved je prišla res a propos, v najskačnejšem trenutku, v časih velike potrebe in sile: kriče plečoj, obrambni govor je to za zahtevo po koncentraciji slovenskih strank, ki je danes pri nas vprašanje najvišje aktualnosti, skrajne narodne potrebe!

Paralelno s to potrebo gre potreba smotre, pametne, koristi in varnosti naroda odgovarjajoče organizacije našega obrambnega dela, ki doslej ni bilo le razcepljeno, marveč razdirajoče v tem smislu, da so z ene strani paralizirali, podirali, kar so zidali in ustvarjali drugi. Sredstva za to pa so prihajala iz enega in istega naroda, iz slovenskih žepov! V največji meri rodoljubna je torej zahteva člankarjeva, da napravimo konec takemu samonimolnemu postopanju ter da na njega mesto pride smotrna, medsebojno prizadevanja izpopolnjujoča uredba za paralelno delovanje obojestranskih obrambnih organizacij. Družba sv. Cirila in Metoda in Slovenska straža — ti naši glavni obrambni organizaciji — naj si ne stojita več sovražno nasproti druga proti drugi, marveč naj si obrambno delo razdelite tako, da bo za narod in njegov napredek čim večja korist.

Največjega življenjskega pomena je v sedanjih časih dobro organizirano narodno-gospodarsko delo. Dosedanje razmere na tem polju našega narodnega dela so bile najhujša rana. Naše združeno delo se je n. pr. — kakor smo že gori konstatali — nekaj let sem res divno, bujno, presenetljivo razvijalo in nam je pokazalo, da je v našem narodu toliko gospodarskih in finančnih sil, da smo bili sami presenečeni. Ali, prave koristi ni bilo za skupnost; vsaj ne take, kakor bi je bilo, da niso bile v nas take zastrupljene razmere. Če v političnih in strankarskih bojih prekipava strast, je na vse zadnje še umljivo. Ali če politična strast poseže v gospodarsko snovanje, če pri tem mesto strogo in izključno gospodarskih, stvarnih kriterijev odločajo strankarska strast in politični oziri, ali — konkretno povedano: če se gospodarske organizacije ne snujejo iz stvarnih razlogov in potreb, marveč le kot sredstva za politične in strankarske boje — potem nastaja stanje, ki je bolno, ker razjeda črv podlage in temelje organizacij. Mesto da bi take organizacije prinašale obilga blagoslova, donosajo na eni strani — kakor kažejo mnoge znane žalostne izkušnje — občutni škod za skupnoroadni imetek, na drugi pa zanašajo med nas vedno novega ne-

tiva za medsebojna, narodni organizem razdevajoča nasprotstva in medsebojno uničevanje! Posledice takemu besnilu so hude in — neizogibne. Če pobijamo drug drugega, če organizacije s te ali one strani izpodkopljujejo druga drugo, drugi ugled in kredit, potem mora priti tako, da trpijo na ugledu in kreditu — vse! In na koncu vseh koncev donaja tako zanašanje političnih in strankarskih motivov v gospodarsko življenje že posledice ravno v političnem oziru. Z medsebojnim izpodkopavanjem in z neizogibnimi posledicami temu dajamo narodnemu sovražniku nevarno in izdatno orožje v roko! In naši nasprotniki znajo temeljito porabliti tako orožje! Zato pišemo člankarju v veliko zaslug, da je pogumno razkril vse to zlo — ki je označa direktno kot škandal — v naši gospodarski organizaciji.

Kdo ne bi brezpogojno pritrjal člankarju v mariborskem listu, ko svari, naj prenehamo s tem medsebojnim bojem na gospodarskem polju? Naj ima le vsaka politična organizacija tudi svojo gospodarsko organizacijo. To ne škoduje in je celo koristno, ker podžiga k čim intenzivnejšemu delovanju — h koristnemu stvarnemu tekmovalstvu za narodovo materialno blagostanje. Kdo ne bi mu pritrjil, ko priporoča skupno centralno organizacijo našega združništva — seveda na podlagi, kakor jih označa v stavku, kjer pravi, da združba bodi zaščitnica tolerance, ker so »zadružniki lahko različnih političnih nazorov, a pri tem vendar enako mislijo v združnogospodarskem oziru«. Za vse potrebno skupno delo — narodno-politično, obrambno in gospodarsko — pa naj se osnuje »narodni svet« iz vseh strank kot najvišja instanca — res narodna institucija!

V ne manjše zaslužno delo mu štejem, da se je dotaknil tudi velikega zla, ki je je zagrešalo naše časopise z načinom in tonom svojih polemik. V to bolno vprašanje se nečemo spuščati podrobno. Saj je žalostno-znano vsakomur, ki je zadnja leta zasledoval naše polemike. Svojo osodbo in svarilo je člankar lapidarno označil z zahtevo: naj iz našega časopisja izginijo »fariji«, »brezverci«, »lumpi«, »banditi«, »tolovaji« itd., ki jih sedaj, ko jih ni več, »prav nič ne pogrešamo«.

Tudi mi zaključujemo z zaključkom v »Straži«, ki ga debelo podčrtujemo: »Stranke bodo obstajale tudi po vojni, kakor so obstajale doslej. Sleherna pa pravi, da s svojim delom išče dobrobit naroda. Če je to res, potem ne bo v tako težkih in važnih trenutkih, kakor so ravno sedanj, težko najti poti za skupno postopanje. Ako se ne bi našla? Tedaj bo za to težko odgovarjal oni, ki bo kriv nespozumljenja!«

Članek v mariborskem listu je znak, da se ozračje čisti, da so se v mnogih krogih začeli izgubljati miazmi, ki so okuževali atmosfero. Dal Bog, da bi nam bližnji dogodki in ukrepi v našem domačem življenju pokazali, da proces zdravljenja napreduje vsepovsod, da je rodoljubno izpoznavanje prodrlo v vse dele našega naroda, da se je ozračje res očistilo — od naših političnih središč, pa do zadnje gorske vasi!

Naša uprava v Srbiji.

Na novega leta dan je minilo leto, kar se je v Belgradu ustanovilo c. in kr. vojaško generalno gubernatorstvo za Srbijo, ali kakor se kratko označa »M G G/S«. 1. januarja leta 1916. so se severna okrožja po c. in kr. četah zasedenega, med Savo, Donavo, Dvino, Moravo ter nekdanjo črnogorsko mejo ležečega ozemlja bivšega srbskega kraljevstva izločila iz neposrednega etapnega področja in podredila novostanovljenemu »M G G« v Belgradu. Dočim se je dotle Srbijo ravno samo kot z operacijskim ozemljem, se je okoli novega leta 1916. pričela urejena uprava dežele, kateri je stopil na čelo najprej podmaršal baron Salis-Sewis. Kar je našlo »M G G«, ko je pričelo svoje delovanje, je bila dežela, ki ni še nikdar poznala strokovnjaške urejene, sistematizirane uprave, ki jo je vojna že več let pretresala vse do njenih temeljev in ki je bila težko prizadeta po ponovnih vojnih operacijah. Znatno del prebivalstva je pobegnil, blagostanje drugače tako bogate dežele je bilo takorekto izčrpano, povsod so divjale najstrašnejše nalezljive bolezni, živino pa so uničevale živinske kuge. Bile so silno težke naloge, ki jih je

imela c. in kr. vojaška uprava, in to tem bolj, ker je tudi ta uprava imela sama po naravi stvari le improvizacijski značaj in je morala pričeti delo marsikje s čisto vojaškim, torej ne izključno strokovnjaško izvežbanim osebjem. Šele polagoma je vzrastel iz improvizacije vsestransko izvežbani upravni aparat, kakršni je danes. Kar se je doseglo tekom tega prvega leta, naj označimo najprej z dvopitom, ki kroži po Srbiji in po katerem označa »M G G/S« — »meni se godi dobro v Srbiji« (»mir geht's gut in Serbien«).

Generalno gubernatorstvo ima svoj sedež v palači bivše srbske »Uprave fondova« in ima v glavnem dva oddelka: vojaški oddelek in civilni deželni komisarjat. Vojaška sekcija, ki ji je na čelu načelnik generalnega štaba generalnega gubernatorstva, sedaj polkovnik generalnega štaba Hugon Kerchnaw, obsega poleg predsedništvenga oddelka, ki deluje za vso gubernijo, vojaški oddelek, orožniško poveljništvo, državno policijo, intendantno, sanitetno, prometno, stavbno in kazenskosodni oddelek. Priključen je nadalje rudarski urad, centrala za blagovni promet in gospodarska skupina, ki se zopet deli v poljedelsko, gozdarsko, trgovinsko in obrtno ter tehnično skupino in potem centrala za unovčevanje letine in statistični urad. Civilni deželni komisarjat, ki je bil do predkratkim pod vodstvom pri železniški nesreči pri Hercegovu ponesrečenega sekcijkega načelnika pl. Thalloczyja, sestoji iz politične skupine, finančne in civilnopravne oddelka. Politična skupina ima pravo upravo, izvežbanje upravnega osebja, policijskoobrtne posle, potem pa šolske in bogoslužne stvari. Poleg tega je gubernatorstvu pridano še etapno pošto in brozovajno ravnanjstvo.

Dežela je razdeljena v področje mesta in predmestja belgrajskega ter 12 okrožij, kakor so bila že prej, in sicer Belgrad-okolica, Sabac, Valjevo, Smederevo, Učice, Gornji Milanovac, Čačak, Kragujevac, Kruševac, oba okrožja v Sandžaku, Priepolje in Novipazar in končno Mitrovice na Kosovem. Dočim se nahaja poveljništvo belgrajskega predmestja in mesta v rokah višjega generala, sedaj podmaršala Andriana, poveljuje v vsakem od 12 okrožij polkovnik ali podpolkovnik. Podobno kot pri generalnem gubernatorstvu, obstoji tudi pri vsakem poveljstvu vojaška in upravna skupina, kjer zopet vse panoge vodijo strokovnjaki. Okrožja se dele v okraje, v katerih poveljujejo štabni častniki ali stotniki. Okrajna poveljstva so izvrševalni organi okrožnih poveljstev in nimajo samostojnega upravnega delokroga. Najmanjšo upravno enoto tvori občina, kateri pa pripadajo omejene upravne in sodne pravice, ki pa nimajo samostojne odločevalne pravice. Občinski predstojniki se imenujejo in so ali zanesljivi domačini ali pa v izjemnih slučajih za to službo v posebnih upravnih tečajih izvežbani izkušeni podčastniki, večinoma vojni invalidi.

Zasedena dežela se v smislu haaskih konvencij upravlja na podlagi deželnih zakonov, ki tvo-e tudi podlago za pravosodstvo. Kjer ne zadostujejo deželni zakoni ali kjer se ne dajo uporabiti, se namesto njih uporabljajo zakoni monarhijske ali pa upravne odredbe z veljavo zakona. C. in kr. vojaški upravi stoji na čelu od meseca julija leta 1916. general pehote baron Rhemen, ki je bil pred kratkim odklikan z velikim križcem Leopoldovega reda z vojno dekoracijo.

V deželi vlada popoln mir, prebivalstvo opušča prej tako priljubljeno politiziranje in se posveča gospodarskemu pridobitnemu delu, ker se je prepričalo, da naša pravična uprava bogato nagrada njegov trud. Kljub velikim oviram in težavam je znašala letina prvega upravnega leta samo za izpoznavanje manj kot običajne letine v mirnem času. Tako niso bile samo dežela in posade dovoljno oskrbljene, temveč je mogla Srbija z znatnim izvozom armadi na bojišče in v zaledje znatno razbremenjevati zaledje. Tako je bilo tudi s kladno živino. S prodajo živine je srbski kmet pridobil toliko denarja, kot ga prej ni imel nikdar, in je pač torej zadovoljen ter si prizadeva namesto starega primitivnega prirediti se od nas modernega umnega poljedelstva, da bi mogel še boljše izkoristiti svojo tako blagoslovljeno zemljo. Potemtakem se ni čuditi, da se je za letošnje ozimino izrazil ves svet. Roko v roki z izkoristitvijo poljedelskih preostankov pa hodi tudi izko-

riščanje gozdov in rudnikov. Trgovina zaradi različnih izvoznih prepovedi doslej še ni mogla zavzeti velikega obsega, vsekakor pa bi bila hvaležna naloga za našo industrijo, posebno ono, ki je ne ovirajo izvozne prepovedi (steklo, porcelan, galanterijsko blago, igrače itd.), da bi se že sedaj zanimala za srbski trg, preden jo prehitijo inozemska konkurenca in dokler je prebivalstvo tako izredno dober kupec kot je sedaj.

Orožništvo energično zasleduje tradicionalno roparstvo, tako da so varnostne razmere znatno boljše, kot so bile kedaj pod srbsko upravo v miru. Ravno tako je tudi z zdravstvenimi razmerami, ki še nikdar niso bile tako dobre, kot sedaj; kužne bolezni so že več mesecev popolnoma zatire, v vseh okrožjih in okrajnih mestih se nahajajo bolnišnice. Nedostopne srbske ceste so postale evropska prometna pota, vse železnice in plovne proge so v polnem obratu. Mladina se izobraža v mnogostevilnih ljudskih šolah ter obrtnih strokovnih zavodih in se varuje tako popolnoma podvajanja; v Belgradu se nahaja celo realna gimnazija. Uprava ter kazensko in civilno pravosodje pridobivajo vedno več zaupanja med prebivalstvom, ki more le težko pojmiti, da je vse to mogoče tudi brez korupcije in podkupovanja. Toda Srb se uči hitro, kajti je prav tako nadarjen in sposoben za izobrazbo, kot je željan pouka.

Engelbert Gangl.

(K njegovi literarni 35letnici očrtal dr. J. Š.)

Petindvajsetletnica v vzvišeni službi za narodno prosveto vzbuja čustva odkrite hvalečnosti v srcu vseh, ki so deležni uspehov tega idealnega dela. In Engelbert Gangl se pri tej priliki lahko z radostjo ozira na bogato žetev svojega truda, posvečenega predvsem slovenski mladini, stanovski organizaciji in našemu lepougovju.

Prvim Ganglovim pesnitvam je kumoval Jos. Cimperman, »bogati siromak«, ki nam je vzgajal pesniške talente izra polpretekle dobe. Hvaležni učenec je postavil svojemu blagemu učitelju v literarni črtici »Pozabljen pesnik« dobojen spomenik. Leta 1891 je v novemberski številki Ljubljanskega Zvona stopil Gangl, tedaj četrtoletnik Ljubljanskega učiteljskega, prvič pred slovensko publiko. V naslednjih letih so se množili pesniški prispevki »Ratislava«, obzorje se mu si i, oblika postaja dovršenejša. Elegantno zbirko »Iz luči in teme« (1897) je kritika simpatično pozdravila. F. S. Finžgar jo je v »Dom in svetu« priporočil »z lahkim srcem slovenskemu občinstvu«, pesniku pa je zaklical: »Vztrajno naprej! Poteg »Zvona« je pridno zalagal tudi »Dom in svet«, dokler mu je bil urednik dr. Fr. Lampc. V njem je pod zaglavjem »Na Gorenjskem« združil 23 lirskih pesmi (1896), iz katerih žari ljubezn do prirode. Temu ciklu so sledile »Arabeske«. 22 pesmi različnih motivov (1897, 1898), črtica »Moj prijatelj« in življenjepis slov. glasbenika Ant. Nedvedca (1898). Njegove pesmi je tudi rada obeljavila bivša »Slovenka«. — Kar mu je naklonila Muza v zrelejši moški dobi, to se sralci iz njegove obsežne zbirke »Moje obzorje« (1914); njega žarišče tvori globoko zasnovane obširne sonate. »Zvonov« kritik A. Debeljak pravi: »Kot posrečene smram vse one pesnitve, kjer poet opeva trud in trpljenje delavskih slojev. Z nebudano silo buhajo te drastične družabne obtožnice: brez medlih in plehkih podob so ti izlivi bujne in burne domišljije izmed takih, ki so zmogni do vznetega čitanka obesi i, zalezovati, preganjati...« (Lj. Zvon, 1914, 384).

Prezreti ne smemo Ganglovih zaslug za našo dramatsko književnost. V sezonah 1898/1900 je pisal za »Slovenski Narod« poročila o slovenskih gledaliških predstavah ter o koncertih »Glasbene Matice«. V tistih letih je tudi priobčil več člankov o slov. gledališču v »Edinosti«. Dramatičnemu društvu je priloženil več dram, med njimi Egmonta, in oper (Prenosišče v Gradini, Africana Puščavni zvonček). Dne 14. in 15. novembra 1896 so pri koncertu »Glasb. Matice« predstavljali njegove »Martine solze«, dramatsko sliko v enajstih prizorih, ki jo je napisal za šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. V arhivu Dramatičnega društva leži zakopana Ganglova dramatičacija »Krst pri Savici«, ki so jo uprizorili na ljubljanskem odru ob stoletnici Prešernovega rojstva. Dramatski ciklus »Do-

*) Sedmo izvestje mestne višje realke v Idriji, 1905, str. 30—45.

bilo naravnost nezno in njenem stanovanju. Pripravljali so in snajili... bil je strahovit dirandaj in seveda zanj popolnoma nepojmljiv. V palači knežjine Vorončeve so take stvari nastajale vedno kot po čarovnjici. Da bi v čem pomagala, ji ni niti prihajalo na um. Obklela se je in šla na izprehod.

Ne daleč od hiše se srečala visoko vzrastlega častnika s šlemom in pasom, ki je pobudil nekoliko njeno zanimanje. Izpod poluzaprth vek ga je pogledala ošabno, toda njene oči so se začudeno razširile, ko jo je mimogrede pogledal s kratkim, zelo hladnim in prodirajočim pogledom. Vzela je iz žepa zrcalce, se pogledala vanje in dejala sama pri sebi: — Kaj tako smešnega se mi pa še ni prigodilo; človek, ki mi odreka občudovanje!

Posmejala se je, pol jezno, pol veselo, in je sklenila, da ne pojde predaleč, da se doma zopet temeljito ogleda.

Ko je po kratki uri zopet prišla domov, je šla naravnost v salon, kjer je viselo veliko zrcalo.

Imenitno, ta modra baržunasta obleka, veliki črni klobuk, pajčolan z zla-

lina solz" je s trodejanjo »Katko Poljakovo« in s »Sinom« vred preveden na češčino in krvaščino ter čaka uprizoritev v Pragi in Zagrebu. pri nas so »Sina« že neštokrat igrali, s »Sadom greha« pa so se upali nastopiti doslej le še ameriški Slovenci v Čikagi.

Z Ganglovim imenom je najstnejše združena naša mladinska književnost v zadnjih dveh desetletjih. Leta 1896 je poklonil slovenski mladini »Pisanec«, bil je urednik (1901—1906) zopet oživljene Gabrščekove »Knjižnice za mladino«, dokler ni prenehala z 31. z. e. kom. Nato je ustanovil mladinsko knjižnico, ki jo izdaja »Društvo za zgradbo učiteljskega konvika« ter je v njej izdal tri zvezke svojih zbranih spisov za mladino; pred kratkim je izročil temu društvu v rokopisu gradiva za tri nove zvezke. — Na prošnjo Društva slovenskih književnikov in častikarjev je napisal ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani knjižico »Slava Prešernu!« (1905), ki je doživela v enem letu dve izdaji. V njej je razgrnil naši mladini in širšemu občinstvu sliko življenja in delovanja pesnika Prešerna, ki je primerna razumevanju zlasti mladih bralcev in ki jim naj ustvari »podlago nadaljnjemu proučevanju slovenske književne zgodovine«. — Izbral in uredil je pesmi Drag. Jesenka - T. Doksova (1904). Leta 1900 je začela izdajati »Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« Zvo-m-ček, mladinski list s podobami, ki ga ureja Gangl že 17 let! Spretnemu uredniku bi bila težko izročena njegova usoda. Kdor pozna silne mladinske revije tujih bogatejših narodov, ta ve ceniti in spoštovati naš Zvonček. V zgodovini naše mladinske književnosti mu ostane zagotovljeno častno mesto. — Za ljudske šole je sestavil »Dru-go berilo« in »Tretje berilo s slovnico«, ki sta že 16 let v rabi po vsem slovenskem ozemlju. Mnogo Ganglovih člankov idejne vsebine je tudi v »Vestniku Idrijske sokolske župe«, v »Sokolskem vestniku« in v »Slovenskem Sokolu«; njegove članke strokovne vsebine je prišal tudi naš »Popotnik«.

Gangl si je znal pridobiti ugledno mesto med slovenskimi pripovedniki. Razen krajših spisov lepougovnega značaja je napisal za Mohorjevo družbo dve obsežni povesti: »Veliki trgovec« in »Trije rodovi«. Med Belokranjce, svoje rojake, mu rada duša pohti; po-ebno draga mu je »Metlika« stara s tihimi domovi, kjer je preživel svoja mlada leta. In tem svojim »prijateljem mladosti, tovarišem veselja, bratom dela in naporov« je posvetil svoje »Bele rojake«, brezdvomno njegovo najboljšo loposlovno delo, ki izide v češkem prevodu kot listek v »Českem Slove«.

Gangl je tudi najzlaščnejši organizator slovenskega naprednega učiteljsstva. Ko se je vrnil z Dunaja, kjer je bil v letih 1900—1902 popolnjeval svoje študije na pedagogiji in hkrati tudi poslušal predavanja na vseučilišču, je prevzel leta 1903 za G. Jak. Dimnikom prenovljenemu »Učiteljskemu Tovarišu« uredništvo, ki ga vrši torej že 14 let. Koliko zlatega časa in duševnih sil je zakopalih v teh letnikih, sluti le oni, ki je imel kedaj opraviti s takimi malo hvaležnimi posli... Kot odlični govornik je na številnih glavnih skupščinah »Zaveze« ter kot poslanec in deželni zboru odločno zastopal interese svojega stanu, ščil njega ugled, se boril za ugodno rešitev gmojnega vprašanja učiteljsstva... Za te njegove zaslu-ga je imenovalo »Slovenko« deželno učiteljsko društvo za svoja častnega člana.

Naj ga spremlja ista »volja neubita« v s-ečnejši bodočnosti!

Odredba

c. kr. primorskega namestništva 17. jan. 1917 št. 16331/A. K., o ureditvi prometa s kavo.

Na podlagi ministrstvene odredbe 24. novembra 1916. drž. zak. št. 394, se odredjuje:

§ 1. Od 21. januarja 1917 se sme prodajati nežgana in žgana kava samo proti izročitvi v § 2. navedene uradne izkaznice o uporabi kave (izkaznica za kavo), in proti odtrganju dotičnega števila odrezkov, ki odgovarjajo množini kupljene kave.

§ 2. Za Trst in Primorje se glasi izkaznica za kavo za množino 125 gr. žgane, oziroma 150 gr. nežgane kave za 8 tednov.

§ 3. Izkaznice za kavo se bodo dobivale tam, kjer izkaznice za kruh, in kjer ni takih mest, pri občinskem uradu. Ondi dobje gospodari izkaznice zase in vse druge v gospodarstvu se nahajajoče osebe, ki so najmanj štiri leta stare, pod o-

timi pikicami... lasje, polt, oči, vse na vrhuncu... in kajšen negalanten pogled... Ah, kaj, pustimo tega medveda!

V rodbinskih sobi so govorili zelo glasno. Odprla je vrata, vstopila in vprašala:

— Zakaj pa vsa ta razburjenost?

— Pomislil si vendar, Sonja, — je odgovorila teta, — dobili smo čisto nepričakovano, zelo častno, pa tudi zelo razburljivo vest: Knez se je dal napovedati k naši jutrišnji zabavi.

Sonjine oči so se zalesketale.

— Sarmantno, imenitno!

— Da, toda jaz ne vem, kje imam glavo. Sedaj se mora izpremeniti vse, in najeti tudi ne moremo igralka za glasovir, temveč moramo dobiti popolno glasbo...

po sreči nam Lesinski pošlje vojake.

— Kdo je to?

— Stotnik pl. Lesinski, pobočnik. Saj si ga morala srečati. Prinesel nam je ukaz njegove Visokosti takoj, ko si odšla ti. Morda pet minut pozneje.

— Aj... vitek, plovlas človek, z modrimi, pa hladnimi očmi.

(Dolje.)

PODLISTEK.

„Ne sodite, ...!“

Roman.

— Kaj pa si vendar ti, ljuba Sonja, imela opraviti pri vsej tej stvari?

— Ker so pri nas zelo temeljiti, so dali razumeti knežjini, da se želi na višjem mestu, da naj bi tudi jaz, ki sem sodoživljala vse to in sem v stalni zvezi z Olgo, zapustila za nekaj časa Petrograd, dokler se stvar nekoliko ne pozabi. Knežinja je tudi zapustila palačo in živi sedaj natihome na svojem posestvu na deželi.

— Draga moja, saj veš, da si nam bila zelo dobrodošla, in dasiravno ni za nas ravno preveč laskavo, da si le v potrebi uporabila naše vabilo, bodi vendar prepričana, da želim, da prav iz srca želim, da bi se uživala pri nas in si svoje preganstvo kolikor le mogoče olajšala.

Mala tetka ji je privikrat imponirala s svojimi ljubeznivimi, pametnimi besedami in poljubila ji je molče, z resničnim občutkom roko.

Sonja je vstajala vsako jutro z vzdihom in vsak večer se je vlegala k počitku s tolažbo, da je zopet minil dan. Toda prožnost njenega bivanja ji je olajševala, da se je čutila nekoliko bolj domačo, dasiravno je mislila včasih, da ne more več prenašati te enoličnosti, te preprostosti razmer. Po cele ure je preležala na divanu, kadila in čitala francoske knjige in časopise, ki jih je potem malomarno puščala tamkaj, tako da je Josipina sinatrala za svojo dolžnost, da je hodila za njo v njeni sobi in skrivala liste s senzacionalnimi, drznimi slikami pred služabništvom. Sonja se je smejala, toda pustila je sestrini, da je delala po svoji volji. Josipina ji je bila simpatična, kar je pa ni zadrževalo, da bi je ne bila, kakor se ji je pač poljubilo, ali dražila, ali pa ljubkovala, mučila in se prepirala z njo. Napram teti se je kazala korektna, s stricem se je šalila in si je dala tudi dvoriti od njega; njegova staromodna dvornost jo je zabavala. Magdo je prezirala, in Magda ji zato tudi ni bila naklonjena. V kratkem se je privadila na hišo, da se je dala tiranizirati po njej. Vladala je ali z očarujočo ljubeznivostjo, ali pa z ošabnim, izizvalnim vedenjem. Upirali so

se pač, a končno so se ji vdali vsi; resno hud pač ni mogel biti ničče nanjo, bila je huda tako po svoje interesantna. Polagoma se je privadila izprehodom, in čas ji je tako mineval hitreje. Prijal ji je tudi čisti, mehki zrak v okolici, in čutila je blagodejen vpliv rednega gibanja na prostem na svoje leno, omehkušeno telo. Natihome je upala vedno, da na svojih izprehodih kedaj sreča kneza, toda brez uspeha. Videla je v fotografskih izložbah samo njegovo sliko. Vsaka žilica v njej je hrepenela po izpremembi, želela si je nekoliko senzacije, kaknega majhnega zanimivega dogodka. Nikdar pa ni hodila po cesti, ki je vodila na Solitudo. Bila je ta pot videti zelo lepa in mikavna, toda Sonja se je vkljub svoji kokežnosti čutila preveč odlično damo, da bi si mogla dovoljevati tak neroden poizkus, da bi naletela na kneza.

Za domačo zabavo pri svojih sorodnikih ni kazala nakakršnega zanimanja, ni skrajaj so tudi že popolnoma opustili vse svoje prizadevanje, da bi pobudili v njej zanimanje za to prireditve.

— Če noče, pa noče, — je dejala Magda.

Danes, dan pred domačo zabavo, ji je

gojem, da pri gospodarstvu ni več kakor 1 kg kave na vsako osebo, otroci pod 4 leti se ne vračunajo.

Oni gospodarji, ki še niso oddali v § 14. min. naredbe 18. junija 1916. drž. zak. št. 186 predpisane izjave, da imajo v i. odstavi navedeno množino kave v zalogi, dobijo pravico do izkaznice za kavo takoj, ko se zniža njih zaloga na ali pod določeno množino in ko oddajo dotično izjavo.

§ 4. V § 17. I. odstavek točka 1—3 min. odredbe 18. junija 1916. drž. zak. št. 186. imenovana podjetja morajo voditi zbirnik, v katerem mora biti razvidno stanje zaloge početkom vsakega meseca, prirastek med mesecem in prejšnjim.

§ 5. Prestopke te odredbe kaznuje politično okrajno oblastvo z globo do 2000 kron ali z zaporo do 3 mesecev, pri obteževalnih okoliščinah pa z globo do 5000 kron ali z zaporo do 6 mesecev, ako ne zapade dejanje še strožji kazni. Ako se dogodi prestopok ob izvrševanju obriti, se zamore odtegniti tudi obrtna pravica, ako se strinjajo pogoji § 133 b, odstavek 1. lit. a, obrtnega reda.

§ 6. Ta odredba se uveljavlja z dnevom razglasitve.

Namestništvena odredba 12. julija 1916. drž. zak. in odredbeni list št. 29. se razveljavljata dne 20. januarja 1917.

C. kr. namestnik:
Dr. baron Alfred Fries-Skene I. r.

Aprovizacijske stvari.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 22. do 27. t. m. (40. razdeljevanje), se bodo dobivala (proti preščitljivi št. 40. izkaznice za živila) naslednja živila aprovizacijske komisije in sicer na eno osebo:

KORUZNA MOKA.
1/4 kg koruzne moke po K 0'80 kg.
1/2 kg fižola po K 1'— kg.
SUHE ČESPLJE.
1/2 kg suhih čespljev po K 3'60 kg.

JAJCA.
1 (eno) jajce na osebo in teden po 22 vin. eno.

SUROVO MASLO.
Na vsake 3 (tri) odrezke oficijelne izkaznice za maslo, ki veljajo za čas od 22. do 28. t. m., se bo v vseh prodajalnah, kjer se razpečujejo živila aprovizacijske komisije, obenem z drugimi živili moglo dobiti 60 g (6 dkg) surovega masla na osebo in sicer po K 12'50 kg (6 dkg 75 vin.).

SLANINA.
Za vsake 3 (tri) odrezke oficijelne izkaznice za maslo, ki veljajo za čas od 22. do 28. t. m., se izroči proti izkaznici za živila ena izkaznica oranžno-rdeče-barve s števil. 1, ter se bo moglo dobiti nanjo do vštete sobote, 3. februarja, v običajnih prodajalnah 60 g (6 dkg) slanina na osebo, oziroma izkaznico, in sicer po K 9'60 kg.

MAST.
Zeleno-svetlo-črne izkaznice za mast veljajo do vštete sobote, 27. t. m. Na eno takšno izkaznico se more v običajnih prodajalnah dobiti 60 g (6 dkg) masti na osebo, oziroma izkaznico, po K 10'— kg.

KOLERABE.
Tekom tega razdeljevanja se izroče odjemalcem belo-modre izkaznice za kolerabe, in sicer dobi vsaka oseba eno izkaznico s števil. 16. Na eno izkaznico se bo moglo dobiti 1 kg kolerabe po 24 vin. kg.

Dopolnilne izkaznice za maslo.
Dotične osebe, ki opravljajo težko delo ter imajo zato pravico do dopolnilne izkaznice za kruh in do oficijelne izkaznice za maslo, se odrezki, zaznamenovani s črko S, dobe proti izročitvi odrezkov te poslednje izkaznice, veljavni za čas od 22. do 28. t. m., razen normalne izkaznice prov. komisije za nabavo slanin (št. 1.) se do dopolnilne izkaznice iste barve ter morejo nanjo do vštete sobote, 3. febr., v običajnih prodajalnah dobiti 3 (tri) dkg slanin. — Čim stopijo v veljavo te dopolnilne izkaznice, postanejo dopolnilne izkaznice za maslo izdane (zeleno-črne-sive barve) neveljavne.

Domače vesti.

Oskarbovalcem vojniških sirot na znanje. Ker se vojniške sirote čedalje bolj množijo se je sklenilo v odborovi seji, da se odlej sprejemajo v organizacijo le one sirote, ki imajo pisмено potrdilo o smrti očeta-vojaka. Ne sprejmejo se torej več otroci pogrešanih in izgubljenih vojakov, čeprav se pogrešajo že dolgo časa, in ravno tako se ne sprejmejo več brezimne sirote poklicanih vojakov. To na znanje, da ne bo brezpotrebne dela in pisanja. — A. S.

Vojški dopusti. C. kr. korespondenčni urad poroča: Potreba delovnih moči v različnih panogah narodnega gospodarstva je dala vojaški upravi povod, da se morejo, brez ozira na zopet pričakovane nove dopuste, v vojaški službi se nahajajočim vojaškim osebam, kolikor dopuščajo, do začetka pomladanskih poljedelskih del, to je v Avstriji do 15. februarja, dovoljati dopusti in tekom dopustov dati na razpolago za izvrševanje svojih poklicev, obrtov itd. V poštev prihajajočim osebam se pa more dopust dovoliti le tedaj, če je njih preživljanje oz. možnost preživljanja tekom dopusta dovoljno zagotovljena. Moštvu, ki ne more doprineeti tega dokaza, se torej ne sme dovoliti dopust. Tekom dopusta poddesetniki (in enaki) ter vojaški brez šarže nimajo pra-

vico do pristojbin; vendar pa se jim pri nastopu dopusta puste one pristojbine, ki so jih zadnji izplačili dan prejeli naprej. Pravi podčastniki pa imajo za ves čas dopusta pravico do plače, ki jim gre po šarži, in odškodnine za kruh. Vsemu moštvu se vojniški stroški za enkratno potovanje v kraj dopusta in nazaj kreditirajo na račun erarija. Potentakem jim ni treba plačevati potovanjskih stroškov iz svojih sredstev.

Neki gospodarski oddelek c. in kr. vojaškega generalnega gubernatorstva na Poljskem išče moških in ženskih pisarniških moči, splošno naobraženih, ki znajo stenografijo, strojevidje in knjigovodstvo in so popolnoma zmožni nemškega jezika. Znanja poljščine se želi, pogoj pa ni. Plača po sposobnosti od 6 do 10 kron na dan. Sedež urada v Krakovu, Lvovu, Lublinu, Radomu. Vojni poškodovanci, vdove in sirote vojakov imajo prednost. Natančne poudbe na naslov: W. V. Z., anonimni urad Hopcas Salomon 9999, Krakov.

Bogokletstvo. Na nekem zborovanju šlezvik-holštajnske provincijalne zveze poljedelcev je imel predsednik dr. Rösicke govor, v katerem si je dovolil tako-le govorniško cvetko: »Ljubi Bog nam je dal milijali. Svetovno letino je tako slabo priredil, da ima Anglija svoje težave, da se prehrani. Če pa Anglija damo možnost, da jej bodo iz Avstralije, Indije itd. prihajale ladje, naložene z žitom, in ako ne preprečimo tega, potem bo dvomljivo, ali nam ljubi Bog še enkrat da tako priliko. Kajti Bog zahteva, da primemo roko, ki nam jo nudi. Nadejam se, da vodstvo naše države prime za roko, da bo znalo prijeti jo.« — »Arbeiter-Zeitung« pripominja k tej govorniški cvetki: »Torej ljubi Bog sam zahteva brezobzirne vojne s podvodniki! Potem je seveda izključeno vsako oporekanje. Ali se krogi okoli dra. Rösicke res ne zavedajo neznanega bogokletstva v teh besedah?«

Za povrnitev naših »Amerikancev«. V petkovski številki smo posneli po »Hrv. Lloyd« sporočilo iz Amerike, da se med tamošnjimi izseljenci raznih narodnosti za čas po vojni pripravlja veliko preseljevanje v Evropo, vračanje v domovino. — Hrvatski list pozdravlja to vest; veseli se povrnitve »Amerikancev«, ker bo domovina po tej vojni nujno potrebovala teh delavskih sil, ki bodo, razum s svojim delom, tudi s svojimi prihranki pomagali celiti rane, ki so jih vojni časi prizadeli narodnemu gospodarstvu. Obenem nalaga »Hrvatski Lloyd« vsem poklicanim tozadevnim javnim faktorjem v nujno dolžnost skrb, da se ti »Amerikanci« obdržijo doma. — Tudi za naš mali slovenski narod je izseljevanje in, dosledno temu, tudi vračanje naših ljudi iz Amerike v domovino, vprašanje, ki globoko posega v socialno in gospodarsko življenje. Saj smo že pred vojno izdatno občutili pomanjkanje teh številnih izseljencev, pomanjkanje delavskih moči, izlasti pri poljedelstvu. — Mnogi so trdili že, da izseljevanje postane v nedolgem času v pravo nevarno kalamiteto za naše narodno gospodarstvo. In ker so vzroki izseljevanja menda isti kot na Hrvatskem — slabe ekonomske in socialne razmere — velja tudi za nas javne faktorje poziv »Lloyd«, naj store vse možno, da povrnitvi se »Amerikanci« ostanejo potem v domovini. Dajte jim dela in primernega zaslužka, ustvarite jim življenske pogoje, omogočite jim njih stanu dostojno življenje, ustvarite jim razmere, ob katerih bodo mogli ohraniti, kar so si v tujem svetu prislužili in pridobili in v uverjeni smo, da bo le redki tisti, ki bi zopet šli v daljnji svet. Saj poznamo slovensko dušo in vemo, s koliko ljubeznijo se — z redkimi izjemami — oklepa pragu domače hiše, rodne grude, kako rad se tišči in tudi trpi — ako le ni prehujo — pod streho očetovega doma. Naj le pridejo naši Amerikanci, ker domovina jih potrebuje, ker dela bo mnogo — kakor še nikdar — za saniranje škod, nastalih po vojni: na krvi in na imetju! Domovina pa se mora zavedati, kaj jim je dolžna; ne sme pozabljati, da so nekaj odšli v glavem zato, ker jim ni dajala, ali pa vsled razmer ni mogla dati kruha vsem svojim sinovom. Po vojni pa bodo razmere bistveno drugačne. Dela bo ogromno, a delavcev premalo za tako ogromno delo. Vodilni činitelji naši naj posvečajo posebno pažnjo vprašanju naših Amerikancev.

Pod pokroviteljstvom kneza Aleksandra. Pod pokroviteljstvom kneza Aleksandra Turn in Taxis (sina) se bo v gledališču Politeama Rossetti v kratkem vršila velika dobrodelna umetniška prireditve. Imena odličnih umetnikov, ki so zagotovili svoje sodelovanje, ter raznolični in imenitni spored, ki se objavi pozneje, obetajo, da bo ta prireditev nudila najboljši umetniški užitek. — Čisti dohodek prireditve je namenjen c. in kr. avstr. vojaškemu vdovskemu in sirotinskemu skladu, ter društvu prijateljev otrok v Trstu. Z ozirom na človekoljubni namen prireditve

in na umetniški užitek, ki nam se obeta, je pričakovati, da se tržaško občinstvo, ki je vsikdar rado pomagalo zupuščenim, v čim večjem številu udeležiti te prireditve ter tako pripomore do čim sijajnejšega gnetnega uspeha te človekoljubne akcije.

Poštni promet z zasedenim ozemljem Srbije. V ozemlju Srbije, zasedenem po avstrijsko-ogrskih četah, se je otvoril za zasebni promet c. in kr. etapni poštni in brzojavni urad I. razreda v Lazarevcu. Pošiljati se smejo na urad Lazarevac: poštne dopisnice, pisma, tiskovine (časniki), blagovni vzorci, poštne nakaznice, pisma z označeno vrednostjo in brzojavke; od imenovanega urada: poštne dopisnice, odprta pisma, tiskovine (časniki), blagovni vzorci, poštne nakaznice, poštnehranilnične položnice, odprto predana pisma z označeno vrednostjo in brzojavke. Priporočitev je dovoljena. Imenovani etapni poštni urad bo obenem posloval kot vojnopoštni urad za tamošnja poveljstva, čete in zavode. V kolikor je etapni poštni urad Lazarevac pristojen kot vojnopoštni urad za onodna poveljstva, čete in zavode, se morejo vojnopoštni službeni in zasebni zavrtki pošiljati v Lazarevac enako kakor v Lajkovac.

Modra galica. Tržaški kmetijski družbi je bilo za leto 1917. nakazanih 240 kvintalov modre galice po K 3'20 kg. iz dotične tovarne. Z ozirom na prevozne stroške in na eventualno izgubo na teži bo računala Kmetijska družba galico po K 3'40 za kg. Modra galica je na razpolago takoj, a plačati je treba naprej. Zato se pozivljajo naši vinogradniki tem potom, da takoj prilagode svoja naročila za modro galico v uradu Kmetijske družbe v Trstu, Dunajska ulica št. 10/I, ali pri g. Dragutinu Starcu na Proseku, ali pri g. Ivanu Košuti v Sv. Križu št. 6. Ob naročbi je treba plačati takoj dotično ceno. Opozorjamo vinogradnike tudi, da ne pozabijo naročiti nadomestila za žveplo »natriumtio-sulfat« ali »salsolidin« po K 1'10 kg. To sredstvo proti grozdnim plesnobi se rabi skupaj z modro galico. Treba bo približno take količine ali nekaj manj kakor modre galice.

Nastavi evakuiranih občin na Gorškem. Zupanstvo Bilje se nahaja sedaj v Ljubljani, Poljanska cesta 75; zupanstvo Brestovica v Cepljanah 14. p. Nemškalo (Kranjsko); zupanstvo Kanal v Banjšicah št. 63. p. Cepovan; zupanstvo Gabrovica v Sežani; zupanstvo Gorjansko v Sežani št. 72; zupanstvo Komen v Sežani; zupanstvo Miren v Ljubljani, Poljanska cesta 75; zupanstvo Nabrežina v Sežani št. 72; zupanstvo Opatjeselo v Vižmarjih pri Vižmarjih pri Ljubljani; zupanstvo Osek v Črničah; zupanstvo Podgora pri Devici Mariji v Polju pri Ljubljani; zupanstvo Prvačina v Lang p. Lebring pri Gradcu; zupanstvo Renče v Ljubljani, Rimska cesta št. 18; zupanstvo Rihemberk pri Devici Mariji v Polju pri Ljubljani; zupanstvo Solkan v Ajdovščini; zupanstvo Standerž v Leskovcah pri Krškem (Kranjsko); zupanstvo Sv. Lucija v Slapu ob Idriji; zupanstvo St. Peter v Tacenu št. 67 pri Ljubljani; zupanstvo Sovodnje v Ljubljani, Poljanska cesta 75; zupanstvo Skrbina v Sežani; zupanstvo Tenuca v Sežani; zupanstvo Tolmin v Podmelcu; zupanstvo Vrtolva v Vrhu 105 pri Vrhniki; zupanstvo Vojšičica v Avberju; zupanstvo Volče v Cerknem.

Tedensko zdravstveno poročilo. V času od 13. do 20. t. m. je bilo v tržaški občini zaznamovanih 5 slučajev škrlatice, 7 slučajev davice in 6 slučajev legarija. Umrla je ena oseba za legarijem.

ČESKO - BUDJEVSKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzerna česka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14. vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni list.

MALI OGLASI.

Kdor hoče stopiti s svojimi sorodniki v Ameriko v dotično pismo, naj se ozlasti v Agenciji Holandsko-Amerikanske prge Tr. t. P. z. za Neoziant št. 2 od 4-7 popoldne.

Čunje bele po K 1'50, barvane po K 2'—, bombaž K 6'—, volnena pokrivala K 3'50, jeteri in K 4'—, rabljeno oblačilo K 2'—, belo volno K 7'—, sivo volno K 6'— vrv in žaklje. Zaloga ulica Geppa 16. Naccon. 878

Žaklje vsake vrste kupijo zaloga žakljev J. Margon, ulica Carintia 13. 877

Učiteljica potrpežljiva nauči nemško v treh mes. li. Barriera 1. I. n. 876

Cikorijska je napredaj v večji množini. Via Valdirivo št. 29 M. Mozetič. 874

Mlada gospodična, lepe znanosti, zdrava, poštena družina, katere ima veselje za delo in je večja popolnoma slovenska, nemškega in italijanskega jezika, ter veš tita na boljše bodočnost, in dokler traja vojna, e zadovoljuje z malo plačo, dobi takoj službo kot praktikantinja pri nekem tržaškem slovenskem podjetju. Trgovska izobrazba in izurjenost, pozna nje strojevidje in stenografije ni absolutno potrebno. Delo lahko, priprava in prijetno. — Uradne ure ugodne. Prefine legantne, občutne gospodinje, ter eno katere na stanjeju v središču mesta, so izključene. Natančne pisne poudbe p. d. Mlada gospodična 14—17 na Inzer. oddelek Edinosti, ul. Sv. Franška Asiškega št. 20, prtl. tje. 3121

Marmelada je napredaj v večji množini. Via Valdirivo št. 29 M. Mozetič. 875

Na debele samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijeva podpetnice, razni gambi, denarice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisarnski papir, kopiralni svinčniki, zapanke, postani rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, roba, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnike, zapanke, Patent Knopfe in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nikolajeva št. 19. 26

Kot praktikantinja v pisarni iščem staro 15—17 let, večšo slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. Pisnene poudbe pod »Marijiva« na Inz. oddelek Edinosti. 3077

„Arimatejsko društvo“ v Barkovljah vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil v nedeljo, dne 28. januarja t. l. v dvorani »Občnjskega društva« v Barkovljah ob 1 1/2 popoldne.

DNEVNI RED:
1. Nagovor predjednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Predložanje letnih računov.
4. Razni predlogi.

ODBOR.

Hotel GOMZY

na Opčinah
ima veliko množino dobrega črnega vina naprodaj.

Zlatarnica G. Pino
Trst, ulica Canale št. 13
Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, veržic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

ANDREJ PURIČ kovač
Trst, ulica Medija št. 6, Trst
proda več vsakovrstnih šedilnikov (Sparherd) in drugih potrebnih ter izvršuje vsako popravilje na svoje stroške.

Panes se zonet odore
Piazza Caserma SALONE EDISON Palazzo Vianello
Ponovila se bode vesololga z Dorrit Welscher
NADLEGOVALKA MIRU.
Izven sporeda eden vojniški vtis sedanjosti.
Te predstave se lahko udeležijo tudi detki.
Jutri: KNEZOV ROP. Absolutna novost.

Pri ZAVAROVALNEM ODDELKU ces. kr. avstrijskega vojaškega sklada za vdove in sirote deželna poslovalnica TRST, ulica Lazzaretto vecchio št. 3, in pri okrajnih poslovalnicah KOPER, BUJE, PULA, PAZIN, KRK, LOŠINJ in VOLOSKO se sprejemajo poudbe vojnihi zavarovanj za slučaj smrti in onemoglosti.

Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna žepnih robcev, moških nogavic itd. itd.
K. Cvenkel Trst Corso 28
Cene zmerne. — Postrežba točna.
Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Jadranska banka Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 8.890.000—
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisna, prioritete, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih
SAFE - DEPOSITS. PROMESE. Brzojavi: JADRANSKA.
MENJALNICA
VLOGE NA KNJIŽICE: 3 1/2% od dneva vloge do dneva vziaga. Rentni davek plačuje banka.
OBREŠTOVANJE VLOG na tekočem in tiro-računu po dogovoru.
FILIJALKE: DUNAJ, Tegethofstrasse 7-9, DUBROVNIK, KOTOR, LJUBLJANA, METKOVIČ, OPATIJA, SPLIT, ŠIBENIK, ZADAR.
AKREDITIVI, ČEKI IN NA-KAZNICE NA VSA TU-INOZEMSKA TRŽIŠČA. Živahna zveza z AMERIKO. REMBOURSN KREDITIL. PRODAJA SREČK. RAZREDNE LOTERIJE.
ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzu izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno. STAVBNi KREDITI, REMBOURS-KREDITI. Krediti proti dokumentom ukrcanja. FORZNA NAROČILA. INKASO. Telefoni: 1463, 1793 in 2676.
ESKOMPT MENIC

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
stanuje v Trstu, pl. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za notranje, nerodne in otroške bolezni (blizu cerkve sv. Antona novega.)

Hermangild Trocca
TRST, ulica Barriera vecchia 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
Venci iz porcelane in biservov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napisi. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

GAMBRINUS
Kabarot
vsaki večer ob 9 1/2
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1.—

IVAN KRŽE — Trst
Piazza San Giovanni 1.
Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin od lesa in pletenin, škafov, brent, čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsakovrstnih košev, jerbavev in metel ter mnogo drugih v to stroko spadajočih predmetov. — PRIPOROČA svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje, emaila, kostarja ali cinka, nadalje pasamantorje, kletke itd. Za gostilničarje pipe, kroglice, sesalje in stekleno posodo za vino i. t. d. i. t. d.

Fotografični atelje DAGUERRE
Trst - Corso št. 39 - Trst
10 dopisnic v platnu, zgotovljene v 48 urah od K 3 naprej, z vsakim vremenom. Za vojake nizke cene. :: Tudi električna razsvetljava. ::

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadion 10 - Trst
Odprt od 8 1/2 zvečer naprej!
Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

Odprta predaja vrednostnih pism in vrednostnih zalogov v inozemstvo. Vrednostna pisma in vrednostne zaloge v inozemstvo (tudi v Nemčijo) se sprejemajo v svrhu poštnega prevoza na le takrat, če se prej predlože odprta prejemniška uradna, da pregleda njih vsebino. Ako ni uobeneh zadržak, jih odpošiljatelj sam zatvori pod nadzorom prejemne uradnika.

Mestna zastavljavnica. V ponedeljek, 22. t. m., se bodo od 9½ dop. do 1 pop. in od 3½ do 6 pop. prodajale na dražbi dragocenosti, zastavljavne meseca marca 1. 1915, na svetlomodre listke serije 137 in sicer od št. 15.501 do št. 16600.

Knjževnost in umetnost.

»Ljubljanski Zvon«. — Radi izrednih tehničnih težav, s katerimi se mora boriti sedaj vsaka tiskarna je izšel decemberski zvezek »Ljubljanskega Zvona« šele sedaj. Z novim letnikom preide list v last »Ljubljanske zadruge«, ki je storila vse, kar je v danih razmerah mogoče, da ohrani »Ljubljanskemu Zvonu« zaslužen ime prvega slovenskega leposlovnega lista. Uredništvo je prevzel pesnik Oton Zupančič, katerega ime nam je porok, da se bo »Ljubljanski Zvon« v polni meri zavedal vsebine svoje naloge, ki mu jo je začrtala njegova slavna preteklost. Uredniški program, ki ga je napisal svojim sodelavcem pravi: »Ako kdaj, je dandanes potreba, da naša duševnost ne zastane in ne osiromaši, nego se krepko nadaljuje in razvija. Dandanes, ko je malone vse drugo delo izpovedano, se moramo zavedati pisatelji, kar nas je ostalo še doma, svoje svete dolžnosti: hraniti živo tradicijo prejšnjih pokolenj, vzdrževati duševno novost svojega naroda ter mu ustvarjati za bodočnost kulturne vrednote, ki sem prepričan, da so silna gibala tudi vsi deli nazven. Zakaj resna umetnost, resna literatura je bila in bo vedno v zvezi z življenjem in dobo, zajema — zavedno ali nezavedno — iz časa in njegovih zahtev ter se ne meni niti za blazirane (če napak umevamo) geslo »L'art pour l'art« niti za filozofsko tendenco ali bornirano utilitarizem. Čutim, da stopamo v novo fazo razvoja. Ali ji bomo kos vsi, i pisatelji i občinstvo? Ali smo sposobni, s strupenimi stremiljem izdajati list, v katerem naj se kristalno težnje, smeri in cilji celokupne psihe? Potem bi se nam odprla pot do harmonične kulture.« Ta program bodi novemu »Lj. Zvonu« potporna, bodi mu priporočilo. Kljub vojni se je uredniku odzvalo še sedaj lepo število sodelavcev in novi »Ljubljanski Zvon« bo zbral okrog sebe prve slovenske pesnike in pisatelje. Med sodelavci, ki so poslali svoje prispevke ali jih objavili, citamo najboljša imena. Sodelovali bodo: Ivan Albreht, prof. Anton Bartel, prof. J. Breznik, dr. Emil Brezgar, Ivan Cankar, Anton Debeljak, dr. Fran Derganc, dr. J. A. Glonar, Cvetko Golar, Fran Govekar, dr. Alojzij Gradnik, dr. Pavel Grošelj, dr. Vladimir Knaflič, Josip Kostanjevec, dr. Alojz Kraigher, Anton Lajovic, dr. Dragotin Lončar, inž. Janko Mačkovec, Rudolf Maister-Vojanov, Fran Ks. Meško, Fran Milčinski, vseučilišni prof. dr. Matija Murko, vseuč. prof. Rajko Nachtigall, dr. Anton Novčan, Albin Prepeluh, dr. Janko Pretnar, dr. Ivan Prijatelj, prof. Ferdinand Seidl, Stanko Svetina, dr. Janko Štebinger, dr. Ivo Šorli, Ivan Zorman in drugi. Poleg priznanih pisateljev bodo nastopala v »Ljubljanskem Zvonu« tudi nova imena, ker smatra urednik za eno najvažnejših svojih nalog, iskati in izpodbiti mlade talente. »Ljubljanski Zvon« bo pričel novi letnik z velikim, modernim romanom Alojza Kraigherja »Mlada ljubezen«, v katerem rešuje pisatelj problem nastajajoče ljubezni z veliko vervo in z globoko etično resnobo, osvetljuje ga z brezobzirno realistično od vseh — dobrih in slabih — strani na tipih iz našega inteligentnega naraščanja. V prvih številkah pričel »Lj. Zv.« poleg pesni Otona Zupančiča, Alojzija Gradnika, Frana Albrehta i. dr. več novel Iva Šorlija, Antona Novčanca, avtorja krepke knjige »Naša vas«. Dr. Pavel Grošelj, naš prirodoslovec-poet je objavil dve študiji iz eksperimentalne biologije »Na Prokrustovi postelji« in »Krvne skrivnosti«. Izpod močvirskega peresa Ivana Cankarja pričel »Lj. Zv.« nekrolog pokojnemu Francisku Levca, dr. Ivan Prijatelj objavi več člankov o umetnikih in občinstvu ter vrsto literarno-historičnih esejev o naših zaslužnih kulturnih delavcih. Vseučiliški profesor dr. Matija Murko je objavil poročila o svojih znamenitih potovanjih po Bosni in Hercegovini, vseučiliški prof. dr. Rajko Nachtigall pa bo objavil nekatere svoja zanimiva jezikoslovna razmišljanja. Kritiko vseh slovenskih leposlovnih del je prevzel dr. J. A. Glonar, ki pripravlja tudi članek o Simonu Gregorčiču. »Ljubljanski Zvon« bo posvečal svojo pozornost tudi tujnemu leposlovju ter načeloma pričelval umetniško dovršene prevode krajsih prvostopnih drugojezičnih del. Na teh prevodih naj se čitače slovensko občinstvo informira o umetniški višini, težnjah in ciljih sodobne literature, ter z njo vzporeja razvoj domačega leposlovja, ki se mu ni več bati svetovne tekme. Za prve številke »Lj. Zv.« je dal na razpolago pesnik Alojzij Gradnik svoj prevod znamenite Rostandove drame »Cyrano de Bergerac«. Obširnejši prostor bo v »Ljubljanskem Zvonu« odmerjen listku, ki naj predvsem beleži sleherni slovenski kulturni pojav in naj bo obenem gorišče, kjer se naj svobodno razpravlja o vseh naših kulturnih potrebah. Novi letnik »Ljubljanskega Zvona« stopi pred svoje čitatele v novi obleki. Hinko Smrčkar je narisal umetniškodovršeno naslovno stran in nove izredno okusne vinjete. Založništvo je povečalo listu obseg, tako

da bo vsaka številka izšla na njimani 56 straneh. Zanimanje za novi letnik »Ljubljanskega Zvona« je splošno in že sedaj je prijavljenih izredno mnogo naročnikov. Založništvo bo moralo vsled obstoječih abnormnih razmer pri nakladi skrajno varčevati, zato se priporoča, da pošljejo vsi, ki se nameravajo naročiti svojo prijavo ozir. naročnino čim prej. »Lj. Zvon« stane v bodoče celoletno 12 K, polletno 6 K. Za učitelje in dijake znaša naročnina 10 K ozir. 5 K. »Ljubljanski Zvon« se kakor dosedaj naroča v upravnistvu v Ljubljani, Narodna tiskarna.

Gospodarstvo.

V varstvo vpoklicanih trgovcev.

Najvišje sodišče je izdalo razsodbo, da je hramba družabnega premoženja, ki je radi varnosti pod eksekucijo, ako gre za vpoklicane družabnike, nedopustna. Prvo sodišče je namreč, ugodilo upnikovemu predlogu, da se družabno premoženje vpoklicanega družabnika da v hrambo. Druga instanca je razsodila, da se družabno premoženje (blago) ne da v hrambo. Proti tej odločbi vloženemu priziv tuji najvišje sodišče ni ugodilo ter utemeljilo razsodbo tako-le: Zoper obvezana družabnika, ki sta v vojaškem službovanju, se smejo vršiti izvršilni koraki le z omejitvijo, da se vsled izvršbe vojaškim osebam ne odtegne posest premoženja ali užitek meznih ali plačilnih prejemkov. Izvršba na premoženje vpoklicanih družabnikov se je smela dovoliti, toda predlog na hrambo teh stvari se je moral zavrniti. Kajti hramba se s tem izvrši, da se stvari ali pri sodišču založe ali dajo tretji osebi v hrambo, vsled česar se odtegne možnost, da bi obvezanec z njimi razpolagal. Ker sta zavezanca vpoklicana, je razpolaganje sicer oteženo, vendar se lahko izvršuje po namestnikih ali poslih. Pri tem je brezpomembno, ali služijo premoženju, ki se imajo hraniti, zasebnemu življenju ali kupčijskemu prometu obvezanec.

Pojedelstvo med vojno.

Po »Naši Moči« posnemljemo: Pri desetih dunajskih bankah so se po- višale vloge, odkar je izbruhnila vojna, za 630, pri petih dunajskih hranilnicah za 178, pri sedmih praških bankah in hranilnicah za 140 milijonov kron. Cene kravam so znašale za 100 kg l. 1915. 250, l. 1916. 380 K; surovemu maslu za 100 kg 500 K l. 1915; za 100 kg 850 K l. 1916; senu pri 100 kg 9 K l. 1915; pri 100 kg 13 K l. 1916.

Samo pri nižjeavstrijskem hipotečnem zavodu se je vrnilo leta 1915. 10. leta 1916. na 12 milijonov kron dolga. V Avstriji preživlja kmetijstvo 48 odstotkov, na Ogrskem pa 70 odstotkov ljudi od zemlje.

V rodovitnih pokrajinah so vojaški konji potepali polja, strelski jarki so jih prepregli. Obdelalo se je polje le površno, manjkalo je gnojila in delavnih sil; vreme ni bilo ugodno letini; slabe letine so tudi deloma posledice vojne. Visoke cene in neomejeno gospodarstvo na notranjem trgu je povzročilo dohodek zemljišč. Veliko kmetov je sicer pričelo svoj kapital, poklali so tudi živino, ker jo niso mogli krmili, a večina je le veliko prihranila. Razdolženje kmetov, ki je bilo tolikim rodovom glave, je med vojno zelo napredovalo. Dolgove so dolžniki odpo- vedavali in vračali, velike svote so vložili v rafajznovke. Kmetje bodo mogli kupovati stroje, izboljšati zemljišče in nadomestiti s stroji delovne sile. Posebno se to pozna na Ogrskem. (Ali za kake cene? Prip. ured. »Ed.«.)

DAROVIL.

Cecilija Slavec iz Ospa daruje v počastitev spomina gosp. Josipa Pelicona »Ženski podružnici CMD« v Trstu K 10. Denar hrani uprava.

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA NAŠE UBOGE RANJENCE. — ODDA NAJ SE V »NARODNI DOM«.

PRIPOROČLJIVE TURDE

Stedilniki Čocke. ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA. Via Media 26. Stedilniki za čocke in mrežice vedno na razpolago. 199

Jestvine na debelo.

Bogata izbira vsakovrstnih jestvin; prodaja na debelo RUGGERO GAMBEL v Trstu ulica delle Aquie vogal ulice Coroneo. 244

Hranilne vloge sprejema od vsakega tudi če ni ud zadruga, in jih obre- 4 1/2 % večje zneske po do- stuje po 4 1/2 % govoru. Trgovcom otvarja čekovne račune z dnevnim obrestom- vanjem. **Rentni davki plačajo zadruga sama.** Vloga se lahko p. eno arono. Pošta-hranilni račun 75.679. TELEFON 16-41.

»Tržaška posojilnica in hranilnica«

POSJOILA DAJE za vknjižbo 5 1/2 % na menice po 6 % na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru **ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.**

Trgovina jestvin in kolonijal

IVAN BIDOVEČ, Trst, ul. Campanile 13 (irg Ponterosse) Zaloge mesa v konservi, sarlin, konzervirano mleko, maslo, čokolade in lakava. Ve- lika izbira likerjev in domačih vin. Sveži čaj, maslo. Cene zmerne. 2260

Hotel Continental

Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corso). Preno- čišče za vojake. Drigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. 190

Manufakturne trgovine.

SUCCESSORI (Nasledniki) PIETRO TAVOLATO Trst, Leseni trg (Piazza della Legna) št. 1. — Bogata izbira manufakturnega blaga. — Cene zmerne. 194

Papir.

VELIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirna- tih vreče lastne tovarne. — Valčki raznih barv in velikosti. Cene zmerne. — Gastone Dollinar Trst, Via dei Gelci 16. 256

Knjigovelnica

PIETRO PIPAN, Trst, ulica Valdirivo 19. Arti- stična vezava. Žepni koledarji lastnega izdelova- nja. Vpisniki (registri) posebnega sistema. 207

Majolične peči in štedilniki

M. EPPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izde- lovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

London Biscuit Factory.

A. GATTI Trst, najbolj iskani. Priporočen za rekonvalescentne otroke od prvih zdravniških avto- ritet. 211

Pasi za prenos in platno za jadra.

LUIGI ZUCULIN, odlikovana tovarna zaginjal in asfalto. Rojan št. 2. Urad ulica Ghega 2. specialiteta: zastori za gostilne, kavarne, pro- lajne itd. 232

Nepremočljivi plašči.

LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 10. Bogata izbira vojaških plaščev od K 20 — naprej. 257

Šivalni stroji.

DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vse prtilike. Delavnica za popravljanje. 258

„Salone Edison“

Trst, Vojaški trg (Piazza Caserma) Palača Via- nello. Najprej objavljeni kinematograf tržaškega ob- činstva, kjer se predstavljajo najboljši gledališki filma. 211

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Torrence št. 30, I. nadst. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in fran- coskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Perite

PERILO PATENT

Umivajte

si

ROKE

s higijeničnim razkuževalnim patentnim „Pralnim praškom“

„WASCHPULVER“

tovarne kemičnih proizvodov v Mrastniku.

izključna zaloga za TRST, ISTRO in DALMACIJO

ALESSANDRO MARANGONI - Trst, ulica Chiozza 30.

Dobi se napredaj pri vseh prodajalnah jestvin, mirodinah in zalogah mila.

Pri ces. kr.

Avstrijskem skladu za vdove in sirote vojakov

pod Najvišjim pokroviteljstvom Njeg. anost. Veličanstva

Oddelek: Vojnega zavarovanja

se sprejemajo ponudbe za vojno zavarovanje in sicer pri delni posredovalnici za Trst, Istro, Gorjsko-Gradiščansko v Trstu, V. d. Lepz. etto vecchio št. 3 kakor tudi pri oddekih za

- 1) Št. Vid v Staro mesto, Via Besengeti št. 19 I. nad.
- 2) Novo mesto, Via delle Legna št. 2 polunadstropje
- 3) Novo mitnico, Via Piccolomini 3, II.
- 4) Stare mitnico, Piazza Barriera vecchia št. 4 I. nad.
- 5) Sv. Jakob, Via dell'Istria 8/I.
- 6) Predmestje Vrdele, Via Giulia št. 54, I. nad.
- 7) Zgornje okolice Opčine, V Carinta 18

kakor tudi pri krajnih posredovalnicah v Poreču, Kopru, Pulji, Volosko-Opitiji, Pazinu, Krku in Lešnju, v vseh občinskih, šolskih in župnijskih uradih i. t. d.

Sklepati se morejo z arovanja za najvišjo svoto K 40.000.—

Premije za svoto K 1000. — za eno leto za

Zavarovanje v slučaju smrti znašajo:

- a) Za vojaške po poklicu in one, ki s adajo v rezervu (12 letno obvezno službovanje, v kolikor ne spadajo v skupino b) ali d) K 70.—
 - b) Za vojaške, ki spadajo k trenskim in salitnim četam (če niso črnovojniki) K 55.—
 - c) Za črnovojneke z orožjem (brez ozira na starost in brez ozira na to, da služijo osebno kot črnovojniki, ali da so bili tekom vojne potrjeni) K 45.—
 - d) Za vojaške uradnike, krjigovodje, inženirje, kovaške mojstre, one, ki spadajo v od- delke za vzdrževanje in one za delavce, in naposled za druge, ki se na bojujejo K 35.—
- Oni, ki dobivajo državno podporo, plačajo lahko na račun, ostanek pa se jim odtegne v desetih 14 dnevnih obrokih, ki se odbijejo od podpore
- Osebe, ki so že zavarovane, se zavarujejo ponovno.
- Zavarovanje stopi takoj v veljavo
- V slučaju da umre zavarovanec v teku enega leta, bodisi vsled rane ali bolezni, se iz- plača zavarovana svota zavarovancu ali pa onemu, ki se izkaže s polico. Ako se dožene, da se je zavarovanec zgubil ali pa da je umrl, kakor tudi ako je bil ranjen ali pa bolan pred dne- vom zavarovanja, tedaj se izplača predlagatelju znesek premije brez vsakega odbitka.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco št. 2, I. nadstropje.

Posojila

dajo na osebni kredit in na zastava

proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan za stranke

od 8 predp. do 1 popoldne.

Priporoča male hranilne škrinice, ki so posebno primerne za družine.

registrovana zadruga z omejenim poroštvom TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST (v lastni hiši) vhod po glavnih stopnicah.

Posojila hranilni račun 16.004. TELEFON št. 952 ima varnostno celico (safa deposita) za shranbo vrednost- nih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti plomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. STANJE VLOG NAD 15 MILIJONOV KRON. Uradne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsak delavnik ob uradnih urah

Umetno-fotografični atelje

Trst, ulica del Rivo št. 42 (prilijče) Trst

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede, posnetke notranost lokalov, porcelanastu plošče za vsakovrst. spomenike. POSEBNOSTI: POVEČANJE in VSAKE FOTOGRAFIJE in Irtadi udobnosti gosp. naročnik- kov sprejema naročila in jih iz- vršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo št. 42

Hotel in restavracija

METROPOLE

Trst, ulica S. Nicolò 22.

Kuhinja prve vrste. Vina izbrana.

Elegantne sobe. — Največja či- stost. — Cene zmerne.

Ogalsi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila reklamne vsebine, naj se poš- ljaajo na »Inseratni oddelek Edinost« — Ul. Sv. Frančiška Asiškega št. 20. prilijče.

Ljubljanska kreditna banka

podružnica v Trstu

Ulica Caserma št. 11. Uradne ure od 9-12, od 3-5.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlate in papirnatu novce in devize.

Daje predudje na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče transakcije.

Vloge na knjižice obrestuje 4% netto

Vloge na tekoči in žiro-račun najhije po dogovoru.

Obavlja nakazila vojnim ujetnikom.

Poslovalnica c. kr. razredne loterije.